

THINK TANK

Kultura politiko berriari buruzko eztabaida prozesua: 7. lan dokumentua

ADIMEN KOLEKTIBOA, THINK TANKEKO EZTABAIDAREN HELBURU GISA

(2020ko abenduaren 23a)

Etorkizuna Eraikizi lotutako prozesuetan pertsonen konpromisoa sortzeko tresna gisa eztabaidaren inguruan egindako hausnarketaren osagarri gisa (ikus 6. lan dokumentua), Josep Lluís Martík planteatutako adimen kolektiboaren kontzeptuaren inguruan taldeak egindako gogoeta prozesua jasotzen da dokumentu honetan. Hausnarketa kontzeptu horren inguruan ardazteko erabakia hartu zen partaideek deliberazioari buruzko gogoetan aurretik landutako konplexutasunaren eta ikuspegi sistemikoaren dimentsioak integrazteko azaldu zuten borondatearen ondorioz.

Josep Lluís Martík planteatutako ideia nagusia hau izan zen: gobernantza prozesuak diseinatzen baditugu (erabaki publikoak hartzea), demokrazia legitimoagoa izateaz gain, erabaki hobeak hartuko ditugula, era horretan, banatutako adimen kolektibo aprobeitza dezagun. Adimen kolektiboa honela definitzen da: talde jakin batzuek (nolabaiteko forma duten eragile kolektiboek, metaforikoa izan arren), baldintza jakin batzuetan, «adimen komuna» garatzeko dituzten gaitasun kognitiboen eta praktikoen multzoa. Horrek esan nahi du:

- Informazioa identifikatzea, partekatzea, ulertzea eta metatzea/gordetzea.
- Informazio horren edo baterako arazo edo erronken inguruko sinesmen, lehenetsun edo iritzi kolektiboak prestatzea edo iragaztea.
- Taldean eta lankidetzan ikastea.
- Arazoak konpontzeko gaitasuna garatzea.
- Erabaki kolektiboak hartzea.
- Erabaki horiek gauzatzen laguntzea, ekintza kolektiboak gauzatzuz.
- Inguruabar aldakorretara egokitzea.

Adimen kolektiboari buruzko galdera garrantzitsuena hau da: zer baldintza zehatzetan gara ditzaketen taldeek beren adimen kolektiboa, era horretan, erabaki hobeak har ditzaten edo emaitza hobeak sor ditzaten. Laburbilduz, arrazoitzeko, ikasteko, arazoak sortzeko, konpontzeko edo erabakiak taldean hartzeko gaitasuna da adimen kolektiboa.

Aurkezpenean azpimarratutako elementuetako bat aniztasuna izan zen, eta adierazi zen, egoera jakin batzuetan, talde ugariak egokiago konpontzen dituztela arazoak aditu talde txikiek edo pertsona indibidualek baino (adituak izan ala ez).

Esparru horretan, lantaldeetako eztabaidaren ardatza izan zen aztertzea Etorkizuna Eraikiz Think Tankean barnean kultura politiko berriari buruzko eztabaida taldeak nola lagun dezakeen adimen kolektiboa garatzen Think Tankean bertan eta Etorkizuna Eraikizen bertan.

Adimen kolektiboari **eraldaketarako ezagutzaren kudeaketaren** ikuspegitik heldu zion taldeak Think Tankari buruzko ikuspegi kritikoa garatu zuen, hura hobetzen lagun dezakeena. Hona hemen planteatutako elementuak:

- Adimen kolektiboa eraiki ahal izateko egon daitekeen «baldintzen» garrantzia kontuan hartuta, baldintza horiek zeintzuk diren eta nola sor ditzakegun aztertzen hasi beharko genuke. Hona hemen kontuan hartu beharreko baldintzetako batzuk:
 - Aniztasuna errespetatzea.

- Norberaren sinesmenak eztabaidatzeko prestasuna.
 - Gainerako parte hartzaileen ikuspuntuak onartzeko prestasuna.
 - Elkarrekiko konpromisoa.
 - Desberdin pentsatzen duten pertsonekin lankidetzan aritzeko borondatea, irteera komunak bilatzeko.
 - Akordioetara iristeko borondatea.
 - Hartutako erabakiak berrikusteko prestasuna.
- Aniztasuna balioztat hartzen badugu, garrantzitsua da onartzea gure taldea ez dela oso anitza (generoa, ideologia, maila sozioekonomikoa, landa/hiri ingurunean bizitzea eta abar kontuan hartuta). Adibidez, denok gara unibertsitarioak, eta horrek konponbide teorikoetan geratzeko arriskua dakar. Adimen kolektiboa eraikitzerakoan, gure ideiak, aurreiritziak eta metodologiak unibertsitate esparrutik kanpoko pertsonekin kontrastatu beharko genituzke.
 - Adimen kolektiboa sortu ahal izateko, kideen artean konfiantzazko eta elkarrekiko konpromisoko giroa (erantzukizuna) sortu behar du taldeak. Gainera, taldeak informazio garrantzitsua izan behar du eztabaidagai diren gaiei buruz.
 - Taldearen aniztasuna garrantzitsua bada, taldearen tamaina ere garrantzitsua da. Taldea handiegia ez izatea garrantzitsua da taldearen barruan konfiantza giroa sortzeko.

Kultura politiko berriari buruzko esparru teoriko bat eraikitzeko esparru espezifikoan, adimen kolektiboa eraikitzeko ekarpenari dagokionez 2021eko urtarriletik maiatzera bitartean egingo zela aurreikusitua zen. Prozesu horretan:

- Taldeak elkar ezagutzea sustatuko du, jakintza eta interes arloak identifikatzeko.
- Pertsona bakoitzak ekarpen kontzeptual bat egiteko dituen aukeren, denboraren eta baliabideen baldintzak ezarriko ditu.
- Kontzeptualizazioa osatzen hasiko da.
- Monografiko moduan landu beharreko gaiak definituko ditu.
- Taldea segmentatuko du, eragin ditzakeenen eta beste era batera lagunduko dutenen artean.
- Aurreko guztiarekin, maiatzean lortu beharreko helburua definituko du, helburu zehatzak eta operatiboak adierazita.

Administrazio publikoaren eraldaketaren eremu espezifikoan, non ekarpena batez ere praktikan egingo den, ekarpen nagusietako bat adimen kolektiboaren inguruko ekarpenak egitea izango da, erraztasunari buruzko ezagutza teoriko eta praktikoarekin. Hori kontuan hartuta, taldeak honako hau adierazi zuen:

- Ezagutza partekatze dinamikak ezar ditzakegu. Aurrerabide prozesua jakintza iturri ona izan daiteke kultura politiko berri hori garatzeko oztipoen eta zailtasunen inguruan, eta kabineteak badaki zer erraztasun partekatu dezakeen.
- Taldeak lan egin arren, talde bakoitzean dagoen ezagutza ez da nahikoa izango talde bakoitzak lantzen duen eraldaketarako, eta garrantzitsua izango da mekanismoak izatea eztabaida taldeko gainerako partaideen ezagutza proiektura eramateko.
- Nolabaiteko asegabetasuna izan behar dugu kontuan, prozesutik kanpo daudenen ikuspegia txertatzeko gai garen galdetzean.

Herritarren eta gizarte antolatuaren inplikazioaren eremu espezifikoan, nabarmendu zen talde horrek lagun dezakeen elementu garrantzitsu bat praktikarekiko hurbiltasuna dela. Adimen kolektiboa eraikitzeko baldintzetan eta prozesuan eta talde horrek gainerako taldeei egiten dien ekarpenean oinarritu zen gogoeta.

- Baldintzak:

- Hainbat eragile daude landuko diren esperimenduetan (administrazio publikoa, herritarrak –hainbat kolektibo: gazteak, adinekoak, haurrak–, alderdi politikoak, gizarte eragileak, euskararen eta kulturaren alorreko eragileak, etab.).
- Aniztasuna indartzeko, teknologia berriak eta entzuteko kanal berriak sartzea proposatu dugu.
- Kontrasteak egingo ditugu esperientzia aurreratuekin (nazioarteko eragileekin esperimendu horietako batzuk nahita egitea aurreikusten da).
- Prozesua (hasieratik adimen kolektiboa eraikitzen bideratua):
 - Ekintzara bideratutako esperimendu/prototipoen arteko sinergiak detektatzea (19 proiektuko zerrenda bat):
 - Proiektuen artean, adimen kolektiboarekin lotura zuzenena dutenak aukeratzea (adibidez, 5 prototipo). Denbora errealeko esperimenduak izango dira.
 - Garapen komunitarioan eta herritarren parte hartzean, ahalduntzean eta inplikazioan sakontzea, hainbat dimentsio bateratuz: herrigintza, euskalgintza, gizarte berrikuntza, eta elkarlaneko gobernantza.
- Think Tankaren eztabaida prozesuari eta adimen kolektiboari laguntzea.
 - Egiten ari garena gainerako taldekideekin partekatzea, ekintzatik gertu baikaude.
 - Gainerako taldekideen premia eta konexioak identifikatzea.
 - Proiektuetan gure ikaskuntza horiek hobetzera bideratzea, prozesuei eta edukiei dagokienez.
 - Gure ezagutza Think Tank proiektuan eta haren dinamikan txertatzea, baita beste taldeek jorratuko dituzten ardatzetan ere (ikuspegi sistemikoari ekarpena eginez).

Aurreko horiek gogoetan eta lantaldeen praktikan txertatuko diren elementuak dira, Etorkizuna Eraikizen esparruan adimen kolektiboa eraikitzen laguntzeko ahaleginaren barnean.